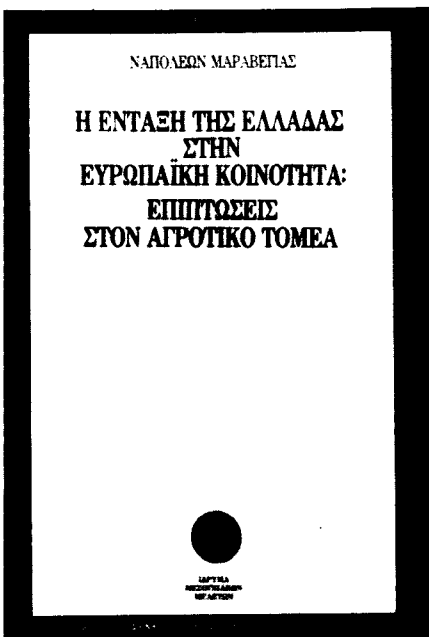

Επιπτώσεις της ένταξης στον αγροτικό τομέα

Δ. ΠΡΟΒΑΤΑΣ
ΝΑΠ. ΜΑΡΑΒΕΓΙΑ
Η ένταξη της Ελλάδας
στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα:
Επιπτώσεις στον Αγροτικό Τομέα

Αθήνα: Ίδρυμα Μεσογειακών Μελετών
1989, σελ. 496

ΤΟ ΕΥΝΟΗΤΟ ενδιαφέρον για τις συνέπειες της πραγματοποίησης της ενιαίας εσωτερικής αγοράς της Ευρωπαϊκής Κοινότητας που θα εκδηλωθούν στην ελληνική οικονομία και για την αναγκαιότητα της προσαρμογής στις νέες αυτές συνθήκες, έχει οδηγήσει στον τερατισμό σχεδόν μιας συζήτησης που ουσιαστικά δεν είχε αρχίσει ακόμη: δηλ. στην ανάλυση των προβλημάτων και των δυνατοτήτων της ελληνικής οικονομίας μετά την ένταξη στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Πράγματι, η συζήτηση για τις επιπτώσεις της ένταξης στους διάφορους τομείς και κλάδους της ελληνικής οικονομίας εξαντλήθηκε περισσότερο σε πολιτικές αντιπαραθέσεις, με σενάρια κόλασης ή παραδείσου, παρά σε τεκμηριωμένες αναλύσεις όπως έγινε σε άλλες ευρωπαϊκές

χώρες. Ιδιαίτερα όσον αφορά τον αγροτικό τομέα ελάχιστες μέχρι τώρα είναι οι συνολικές αναλύσεις των επιπτώσεων της ένταξης, με αποτέλεσμα να αφήνεται ελεύθερο πεδίο για αντιπαραθέσεις με βάση ορισμένες πλευρές του ζητήματος όπου οι επιδράσεις φαίνεται να είναι εξαιρετικά θετικές ή εξαιρετικά αρνητικές.

Η μελέτη του κ. Μαραβέγια που κυκλοφόρησε πρόσφατα φαίνεται να ανταποκρίνεται σε μια ολοκληρωμένη, κατά το δυνατόν, θεώρηση των προβλημάτων και των προοπτικών της ελληνικής γεωργίας μετά την ένταξη. Μια τέτοια θεώρηση είναι απαραίτητη ως βάση συζήτησης για τις επιπτώσεις της ενιαίας αγοράς του 1993, στον κρίσιμο για την ελληνική οικονομία τομέα.

Ο κ. Μαραβέγια, επίκουρος καθηγητής του Γεωργικού Πανεπιστημίου Αθηνών (πρώην Ανωτάτη Γεωπονική Σχολή), κατέβαλε μια συστηματική προσπάθεια συλλογής, επεξεργασίας και ανάλυσης ενός μεγάλου όγκου πληροφοριών, μετά από διετή έρευνα, και έγραψε τη μελέτη αυτή με τρόπο σαφή και τεκμηριωμένο, αλλά και εύληπτο από μη ειδικούς στα αγροτικά και κοινοτικά θέματα.

Η μεθοδολογική του προσέγγιση, που συνίσταται στην ανάλυση του θεσμικού πλαισίου της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής και των χρηματοδοτικών κατευθύνσεων, επιτρέπει την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τις επιπτώσεις της εφαρμογής της πολιτικής αυτής στα βασικά μεγέθη του ελληνικού αγροτικού τομέα (παραγωγή, διαρθρώσεις, εισόδημα), χωρίς την προσφυγή σε θεωρητικές κατασκευές υποθετικών καταστάσεων μη ένταξης και σε αμφίβολης αξίας συγκρίσεις με την κατάσταση της ένταξης, όπως γίνεται συνήθως στη βιβλιογραφία για τα ζητήματα της ολοκλήρωσης.

Η διάρθρωση της μελέτης του κ. Μαραβέγια ακολουθεί τις βασικές πλευρές του θέματος που εξετάζει. Έτσι, στο πρώτο μέρος αναλύονται οι επιπτώσεις της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής τιμών πάνω στην αγροτική παραγωγή και τη σύνθεσή της κατά προϊόν, όπου η συμβολή του Σωτήρη Βαλντέν είναι σημαντική, αφού αναλύει τις επιπτώσεις στα φρούτα-λαχανικά και τη σταφίδα.

Στο δεύτερο μέρος γίνεται εκτίμηση της συμβολής της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής διαρθρώσεων στη βελτίωση των ελληνικών αγροτικών παραγωγικών δομών.

Τέλος, στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται μια σύνθεση των αποτελεσμάτων στο επίπεδο του ύψους της παραγωγής και της βελτίωσης της παραγωγικότητας, από τη μια πλευρά, και της μεταβολής της αξίας των ενδιάμεσων καταναλώσεων, από την άλλη απ' όπου προκύπτει το αγροτικό εισόδημα ως αποτέλεσμα των παραγωγικών επιδόσεων και των επιδοτήσεων.

Ο συγγραφέας είναι εξαιρετικά προσεκτικός στην εξαγωγή συμπερασμάτων: αφήνει περισσότερο να προκύψουν από την ανάλυση, έτσι ώστε ο αναγνώστης να προβληματιστεί από τις τεκμηριωμένες διαπιστώσεις τεχνικοοικονομικού χαρακτήρα και να καταλήξει μόνος σε συμπεράσματα πολιτικού περιεχομένου. Η στάση αυτή μπορεί να θεωρηθεί αδυναμία αλλά και αρετή της μελέτης, γιατί ο τρόπος της ανάλυσης δεν αφήνει περιθώρια για αυθαιρεσίες στη συναγωγή συμπερασμάτων σε επιμέρους ζητήματα, εφόσον και ο ίδιος ο συγγραφέας τονίζει το κεντρικό συμπέρασμα, ότι δηλ. η αναμφισβήτητη ευμάρεια μεγάλου στρώματος των Ελλήνων αγροτών μετά την ένταξη δεν συνοδεύθηκε με παράλληλη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών αγροτικών προϊόντων, πράγμα που οφείλεται και στην ελληνική αγροτική πολιτική και στις επιπτώσεις της ένταξης. Υποσκάπτεται έτσι το μέλλον της ελληνικής γεωργίας, ιδίως στα πλαίσια των νέων εξελίξεων (μείωση προτεραιότητας, ένταξη του ανταγωνισμού των αγροτικών προϊόντων κ.λπ.) που διαφαίνονται στην προοπτική της ενιαίας εσωτερικής αγοράς. ■